

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03
8232 JP Lelystad

t: 0320-294939
e: flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

Rapport

Activiteitenplan voor de rugstreeppad in Almere Poort - Duin

Landschapsbeheer Flevoland
november, 2024

Burgerparticipatie

Landschapsbeheer stimuleert betrokkenheid van bewoners bij de natuur en het landschap in de eigen leefomgeving. Samen verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van de eigen 'achtertuin'.

Landschap

Singels, laanbomen, bermen, dijken, dorpsbossen, weilanden, akkers, stedelijk groen en groot open water zijn dragers van het landschap. Beheer, behoud en ontwikkeling van deze landschapselementen dragen bij aan de beleving van ons landschap.

Cultuurhistorie en Aardkunde

De geschiedenis van Flevoland heeft mens en landschap bepaald. Om de eigen leefomgeving goed te begrijpen speelt kennis van het ontstaan van het gebied een belangrijke rol.

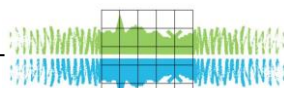

Soortenbeheer

In het Flevolandse landschap horen tal van plant- en diersoorten. De (tijdelijke) aanvullende maatregelen die Landschapsbeheer uitvoert, dragen bij aan het realiseren van een zelf functionerend ecosysteem.

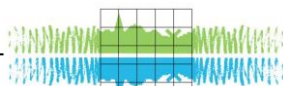
Titel : Activiteitenplan voor de rugstreepad in Almere Poort - Duin
Auteur : Landschapsbeheer Flevoland
Datum : november, 2024
Rapport :LBF-2024-030

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad
t: 0320-294939
e: flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapbeheerflevoland.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Projectgegevens	4
2.1. Naam project.....	4
2.2. Doel project	4
2.3. Startdatum project.....	4
2.4. Eind datumproject	4
2.5. Locatie project	4
3. Aanwezigheid beschermde soorten	5
4. Geplande werkzaamheden.....	5
4.1. Algemene werkzaamheden.....	5
4.2. Mitigerende maatregelen.....	5
4.2.1. Aangewezen compensatie gebieden.....	7
4.3. Effecten op korte termijn.....	8
4.4. Effecten op langere termijn.....	9
5. Wettelijk kader	9
5.1. Staat van instandhouding	9
5.2. Alternatieven afweging.....	11
5.3. Leiden de werkzaamheden in combinatie met de mitigerende maatregelen tot een verslechterende staat van instandhouding?	11
5.4. Overig wettelijk kader	11

1. Inleiding

De gemeente Almere heeft een ontheffing voor het verstoren van de rugstreppad binnen het werkgebied Almere Poort voor de periode 2019-2024 (kenmerk Provincie 2433773). Omdat de ontheffing vanaf 1 januari 2025 verlopen is, maar de werkzaamheden in Poort nog niet afgerond zijn wordt een nieuwe Omgevingsvergunning aangevraagd ter verlenging.

2. Projectgegevens

2.1. Naam project

Realisatie Almere Poort en Almere Duin

2.2. Doel project

Realisatie van de woonwijken Poort en Duin

2.3. Startdatum project

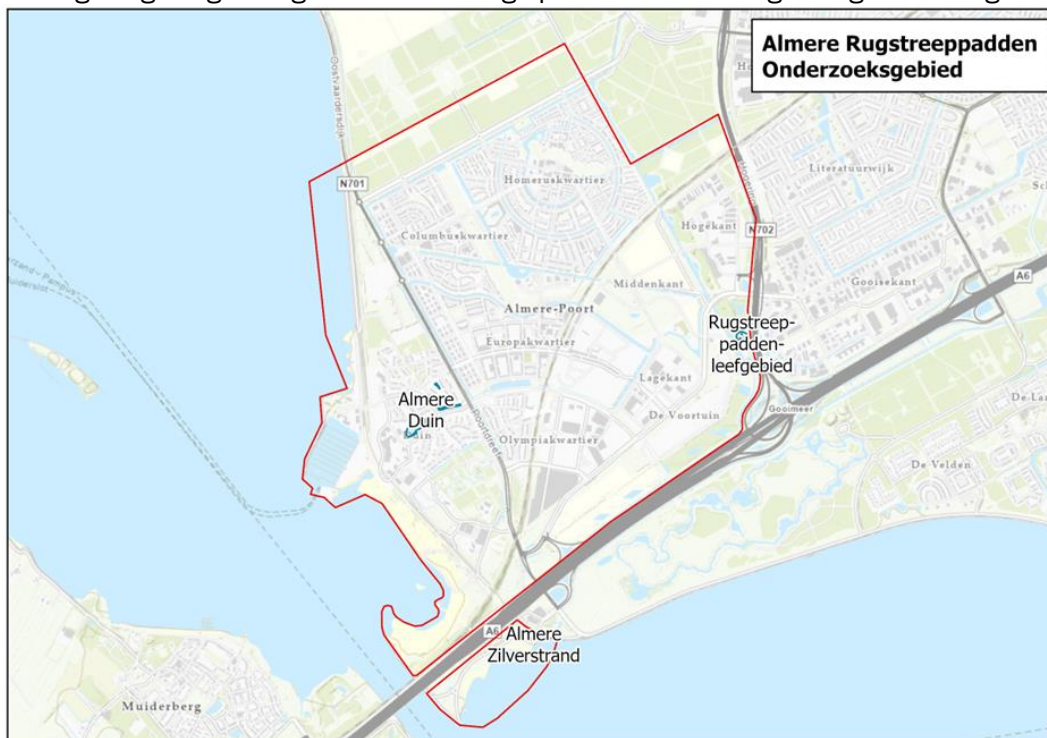
Deze aanvraag is een vervolg van de bestaande werkzaamheden in Poort-Duin en de bestaande ontheffing Wet natuurbescherming (kenmerk Provincie 2433773). De ingangsdatum voor de nieuwe ontheffing is 1-1-2025

2.4. Eind datumproject

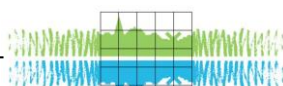
31-12-2029

2.5. Locatie project

De omgevingsvergunning heeft betrekking op het met rood omgeven gebied in figuur 1

Figuur 1: Gebied waarvoor de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd

3. Aanwezigheid beschermde soorten

Binnen het onderzoeksgebied zijn meerdere beschermde soorten aanwezig. Dit activiteitenplan (met aangevraagde Omgevingswetvergunning) heeft alleen betrekking op de **rugstreepad** (*Epidalea calamita*). Indien de werkzaamheden andere beschermde soorten raakt zal hiervoor een aparte vergunning aangevraagd worden.

4. Geplande werkzaamheden

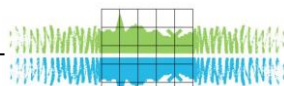
4.1. Algemene werkzaamheden

De werkzaamheden om het stadsdeel "Almere Poort en Duin" te ontwikkelen zijn nog niet voltooid. Het realiseren van Almere Poort en Duin leiden tot allerlei activiteiten die op en rondom de bouwterreinen van Almere Poort ondernomen worden en effect hebben op de natuurlijke en dynamische leefomgeving waarin rugstreepadden gedijen. Dit betreft activiteiten zoals het ophogen met zand, bouwrijp maken, het aanleggen van infrastructuur en uiteindelijk het realiseren van bebouwing. Hierbij worden bijvoorbeeld graaf-, kap-, dempings-, en bouwwerkzaamheden uitgevoerd.

Duidelijk is dat de realisatie van Almere Poort ervoor zal zorgen dat de nu aanwezige dynamische omgeving door de uitvoer van werkzaamheden, gekenmerkt door aanwezigheid van losse grond, zand, stenen en met poelen en zanderige waterpartijen geleidelijk zal verdwijnen en plaats zal maken voor een stabiel eindbeeld van een wijk en bedrijventerrein met hoofdzakelijk stenige bebouwing als ook bestrating en met enkele waterpartijen met begroeide oevers.

4.2. Mitigerende maatregelen

- De ontheffing geldt voor het plangebied zoals weergegeven in figuur 1.
- Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteit van de rugstreepad, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting en winterrust) te voorkomen. De voortplantingsperiode loopt globaal van april tot en met augustus en de overwinteringsperiode loopt globaal van oktober tot en met maart. Bij de planning wordt een ecologisch deskundige betrokken.
- Voorafgaand aan de versturende werkzaamheden in de voortplantingsperiode dienen de werklocaties onderzocht te worden op de aanwezigheid van de rugstreepad. Dieren die bedreigd worden door de werkzaamheden worden gevangen en verplaatst naar het dichtstbijzijnde compensatiegebied. Deze werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van rugstreepadden.
- Melding van deze verplaatsing vindt plaats bij de stadecologen van Almere. Zij verzamelen deze meldingen tot een overzicht.
- Het monitoringsprogramma waarbij de aanwezigheid van de rugstreepad, de kwaliteit van het compensatiegebied en de kwaliteit van de omgeving jaarlijks gemonitord wordt, dient voorgezet te worden. Jaarlijks dient het monitoringsverslag voor 31 januari van het volgende kalenderjaar naar wetnatuurbescherming@flevoland.nl en handhaving@ofgv.nl gestuurd te worden. Indien blijkt dat het compensatiegebied op termijn niet in voldoende mate gebruikt wordt door de rugstreepad en er in de omgeving weinig ander geschikt leefgebied aanwezig is waar de rugstreepad gebruik van maakt, kunnen er aanvullende compenserende maatregelen aan de ontheffing worden verbonden. Na drie jaar vindt een tussenevaluatie plaats, vergunninghouder organiseert hiertoe een overleg.
- Begeleidend aan deze rapportage melden de stadsecologen welke vangacties plaats hebben gevonden aan natuurvergunning@flevoland.nl en handhaving@ofgv.nl.
- De voor de rugstreepad aangelegde compensatiegebieden (gebied tussen Elektronweg en Hogering, de twee betonnen poelen aan de Duinvalleiweg en de poelen bij het Zilverstrand ; paragraaf 4.2.1.), dienen zodanig beheerd te worden dat de functie als voortplantings- en overwinteringsbiotioop behouden blijft.

- De gemeente garandeert dat er drie leefgebieden in Poort/Duin aanwezig zijn. Indien een van de bovenstaande leefgebieden door omstandigheden dreigt te verdwijnen overlegt de gemeente Almere met de Provincie, als bevoegd gezag, over een nieuwe locatie met bijbehorende inrichting en beheer. Getoetst zal worden op de volgende aspecten:
  - Het rugstreepadgebied dient een oppervlak te hebben van minimaal 0,5 ha.
  - Daarbinnen moet een waterpartij aanwezig zijn die in april een grootte heeft van minimaal 50 m² en een waterdiepte van max. 50 cm.
- De poel moet water voeren in de periode april tot en met juni. Het waterpeil mag in deze periode wel sterk zakken (en daarmee ook het oppervlak).
- Het rugstreepadleefgebied dient voor 1 maart gereed (zowel inrichting als beheer) te zijn voor de rugstreepad én gereed te zijn voordat een oud leefgebied gedempt/verwijderd wordt.
- Het oude leefgebied van de rugstreepad kan verwijderd worden in de periode september-februari. Als een ter zake deskundige (ecoloog) aantoont dat er geen schade optreedt voor rugstreepad of andere diersoorten kan het verwijderen ook plaatsvinden in de periode maart tot en met augustus.
- Voorafgaand aan het realiseren van een nieuw leefgebied met poel en het verwijderen van het oude leefgebied meldt de gemeente Urk aan de Provincie Flevoland en de Omgevingsdienst dat zij gebruik gaat maken van deze mogelijkheid in deze ontheffing. Deze melding gaat gepaard met een bevestiging van een voor rugstreepad ter zake deskundige dat hij/zij akkoord is met de verplaatsing en/of verwijdering van het leefgebied. Deze melding vervangt dan bijlage 1 van dit activiteitenplan.
- Onderhoud aan de **waterpartij** dient plaats te vinden in de periode september tot en met februari. De beplanting dient in deze periode verwijderd te worden; eventueel kan besloten om de poel in deze periode te vergoten en/of te verdiepen afhankelijk van het feit of de maximale waterdiepte niet overschreden wordt.
- Het wateroppervlak dient veel zon te krijgen: Hoog opgaande begroeiing (bomen, struiken maar ook riet en lisdodde) in en om de poel dient niet aanwezig te zijn. Beheer van deze begroeiing kan gedurende het hele jaar plaatsvinden, maar er dient rekening gehouden te worden met broedende vogels (mogen niet verstoord worden!) en werkzaamheden in de waterpartij mag uitsluitend in september-februari plaatsvinden (zie vorige alinea).
- De vegetatie in het compensatiegebied dient schraal te zijn. Open grond (> 50%) dient aanwezig te zijn. Dit betekent dat hoe zandiger de bodem is, hoe beter het gebied voor rugstreepad (en voor de kosten van het beheer). Indien de grond niet open blijft zal beheer toegepast moeten worden. De grond moet dan weer opengewerkt worden. Bewerkingen in de periode november-februari tot een diepte van 20 cm kunnen zonder ecologische begeleiding plaatsvinden. Bewerkingen in de periode maart-oktober (ongeacht diepte van werken) dienen onder begeleiding van een ecoloog plaats te vinden.
- Op de locatie moet zand of zandig klei aanwezig zijn rond 10 meter van de poel met een dikte van minimaal 50 cm. De locatie mag gebruikt worden als zanddepot mits het voortplantingsgebied niet intensief bereden/benut wordt. Het storten of afgraven van zandbulten in het rugstreepadgebied is geen bezwaar op deze locatie.
- De poel moet centraal in het compensatiegebied gelegen zijn. Het gebied moet herkenbaar afgebakend zijn voor derden, maar hoeft niet afgesloten te worden met

bijvoorbeeld een paddenscherm. De ervaring leert dat een paddenscherm moeilijk functioneel te houden is en de padden zijn vooral 's nachts kwetsbaar: een periode dat er niet gewerkt wordt.

- Binnen drie maanden na dagtekening van dit besluit een ecologisch werkprotocol op te stellen en dit naar handhaving@ofgv.nl te sturen. Hierin dienen tenminste bovengenoemde voorschriften te zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is een beheerplan van de compensatiegebieden voor de rugstreepad. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te zijn.

4.2.1. Aangewezen compensatie gebieden

Er bestaan drie aangewezen compensatiegebieden

Electronweg-Hoge ring

Dit gebied is ingericht als compensatiegebied sinds 2005. Het beheer van dit gebied is afgestemd op de soort en wordt uitgevoerd door Landschapsbeheer Flevoland. Het bestaat ruwweg uit 2-3 maaien van de vegetatie op het landdeel, 2 maaien op het talud en de poel.

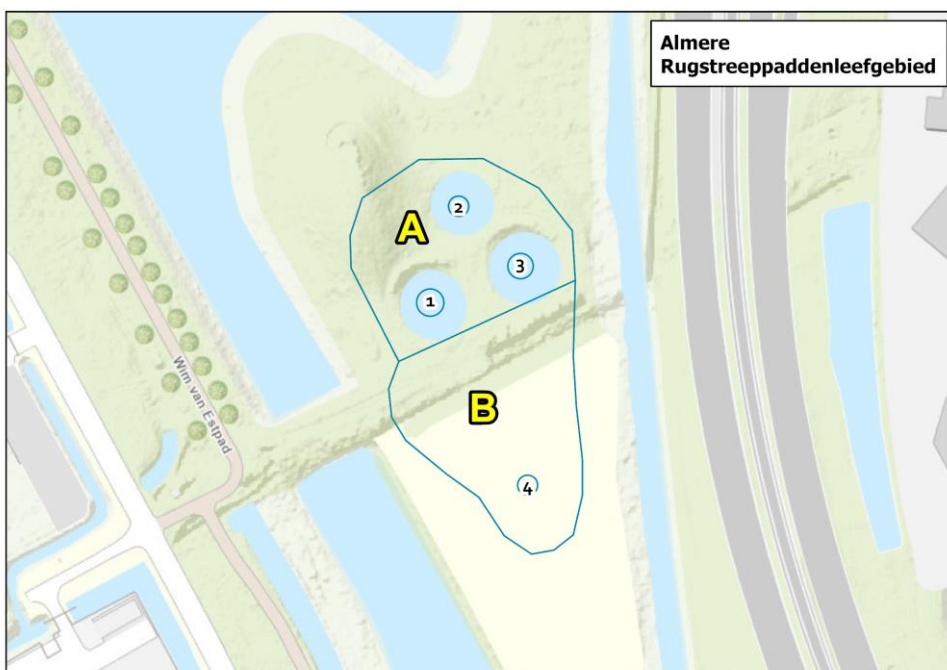
Betonnen poelen duin

Sinds 2023 zijn er bij Duin 2 betonnen poelen beschikbaar voor de rugstreepad. In 2024 zijn extra maatregelen genomen om het beter te laten functioneren. Voordeel van de betonnenpoelen is dat de groei van water- en oeverplanten voorkomen kan worden.

Het beheer is in handen van de gemeente.

Zilverstrand

Op het Zilverstrand zijn 2 poelen in beheer als rugstreepad poel. De worden beheerd door Staatsbosbeheer.

Figuur 2: Compensatiegebied Electronweg-Hoge ring met daarin drie poelen en een zandvlakte.

Figuur 3: Aan de Duinvalleiweg liggen twee betonnenpoel met eromheen een zandige strook (4)

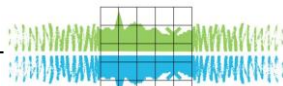

Figuur 4: Op het Zilverstrand zijn twee poelen voor de rugstreepad.

4.3. Effecten op korte termijn

Doordat er eerst controles plaatsvinden op de aanwezigheid van rugstreepkuddes voorafgaand aan werkzaamheden kunnen slachtoffers worden voorkomen. Dankzij de compensatiegebieden is er altijd leefgebied voor eventueel afgevangen dieren aanwezig. Voor de korte termijn hebben de werkzaamheden dan ook geen nadelig effect.

De werkzaamheden hebben tevens een voordeel voor de rugstreepkuddes. De omgeving van een bouwplaats is nog enkele jaren een geschikt leefgebied voor deze pionierssoort die het juist moet hebben van omwoelen van gronden.

4.4. Effecten op langere termijn

Een pionierssoort behouden in een stedelijke omgeving is en blijft lastig. De dynamiek binnen het openbare groen is veel te laag om de soort langdurig te behouden. Binnen Poort laat het monitoringsprogramma dat ook goed zien. Was de rugstreepad in het begin vooral actief in het oostelijke deel tegenwoordig vooral in het westelijk deel. Dat is ook precies de volgorde van de bouwwerkzaamheden.

Zoals beschreven in de staat van instandhouding zullen de kansen in Poort/Duin op de lange termijn (20 jaar) verslechteren en wordt het belang van de compensatiegebieden steeds belangrijker voor de soort. Door te monitoren en door het bijstellen van de inrichting en beheer van de compensatiegebieden op basis van de monitoringsresultaten moet er uiteindelijk een populatie in Poort/Duin behouden blijven maar zal de omvang van de populatie wel kleiner zijn.

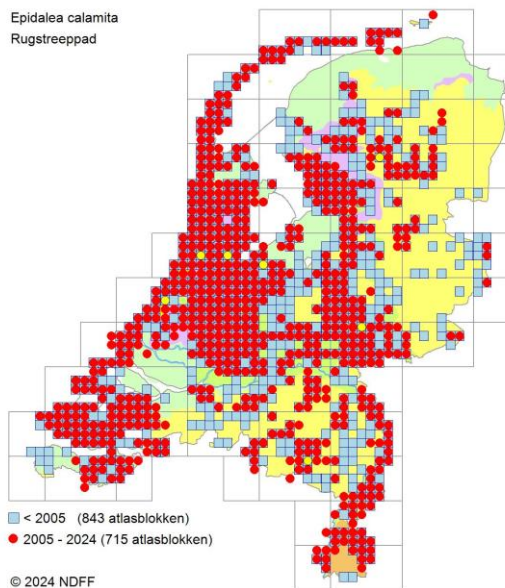
5. Wettelijk kader

5.1. Staat van instandhouding

Een staat van instandhouding wordt vastgesteld aan de hand van de status en trends in de verspreiding, populatieomvang van de soort, de kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief. Omdat de rugstreepad dan eens hier opduikt en dan weer daar is een regionale trend (en landelijke trend) zinvoller dan een lokale trend.

Verspreiding

Landelijke verspreiding

Figuur 5: Landelijk verspreiding rugstreepad 2005-2024

De rugstreepad van Almere sluit aan bij de populatie van Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht (figuur xx). De afstand tussen de verschillende lokale populaties is daarmee dus klein waardoor de kans op uitsterven enigszins beperkt wordt. De populatie van Almere is door de randmeren echter wel gescheiden van het oude land. In hoeverre deze randmeren daadwerkelijk een belemmering zijn voor de verspreiding naar en van het oude land is onduidelijk.

Regionale verspreiding

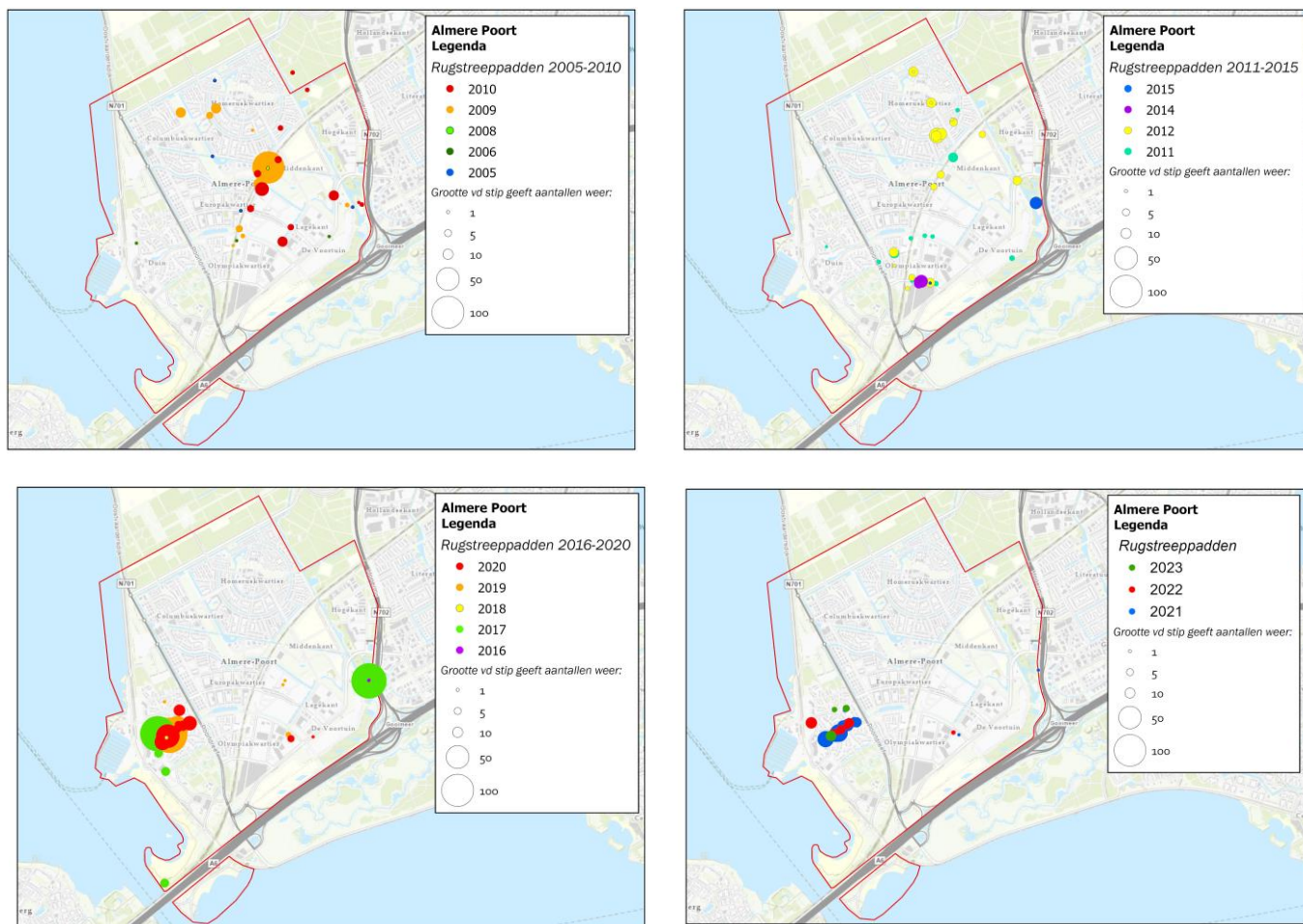
De populatie van Almere bestaat globaal uit twee deelgebieden: de natte graslanden aan de noordzijde van Almere en Almere poort. In het tussengelegen gebied is recent ook voor het eerst een waarneming gedaan in Pampus. Over de verspreiding binnen de natte graslanden is geen informatie; deze populatie wordt niet gevolgd.

Over de verspreiding binnen Almere Poort is veel informatie. Sinds 2005 wordt deze populatie jaarlijks gevolgd. Globaal kan gesteld worden dat de rugstreepad de bouwontwikkelingen in dit gebied volgt: in de periode dat er voorbereidingen getroffen worden voor bouwwerkzaamheden of de eerste jaren na afronding van werkzaamheden profiteert de rugstreepad van de

aanwezigheid van deze pionierssituatie. Naar mate de tijd verstrijkt en de vegetatie verdicht worden er geen roepende dieren meer aan de waterkant aangetroffen. De verspreiding in Almere Poort volgt dus ook de bouwontwikkelingen in Poort. De bouwontwikkelingen nemen nu langzaam af en vinden vooral in het westelijke deel plaats.

Populatieomvang

Op basis van het aantal roepende dieren is duidelijk dat in Poort het aantal dieren in de afgelopen 20 jaar varieert van 10 dieren tot enkele honderden. Dit wordt sterk beïnvloed door het weer en de neerslag van de periode voor de telling. Relatief koude avonden en droge perioden leveren weinig dieren op; zwoele nachten met voorafgaand een lange regenperiode zijn erg gunstig. Anno 2023 is duidelijk dat er minimaal 20 mannelijke dieren aanwezig zijn. Dit zal een lage inschatting zijn van het werkelijke aantal dieren.

Figuur 6: Verspreiding rugstreepad door de tijd

Kwaliteit leefgebied

Almere Poort in zijn totaliteit heeft nog steeds delen die erg gunstig zijn voor de rugstreepad. Maar de belangrijkste bouwactiviteiten hebben in de afgelopen 20 jaar wel plaatsgevonden. Op de korte termijn (5 jaar) is er nog voldoende perspectief voor de soort op de bouwlocaties in combinatie met de compensatiegebieden. Op de langere termijn (20 jaar) zal de kwaliteit van het totale leefgebied in Almere-Poort verslechteren doordat de aanwezige vegetatie het pioniersstadium gaat verlaten en er dichte grasmatten of bosschages gaan ontwikkelen. Vegetatietypen die niet geschikt zijn voor de rugstreepad.

Binnen Poort zal de rugstreeppad meer en meer aangewezen worden op de gecreëerde compensatiegebieden die voor de rugstreeppad zijn gemaakt.

Toekomstperspectief

Het behoud van een pionierssoort in de bebouwde kom met vegetatietypen die zich uit het pionierssituatie worstelen is weinig kansrijk en vraagt een grote inspanning. Concurrentie met gewone pad en kleine watersalamander zal door ook steeds intensiever worden omdat deze soorten zich rondom de kleine compensatiegebieden kunnen uitbreiden.

Conclusie Staat van instandhouding voor Almere Poort

De rugstreeppad heeft waarschijnlijk wel aansluiting met de populatie op het oude land en is daarmee nog redelijk robuust. Binnen Poort is de voorspelling dat de soort zich op korte termijn (5 jaar) dankzij de werkzaamheden goed kan handhaven, op de lange termijn gaat de soort zich terugtrekken in de compensatiegebieden. De compensatiegebieden zijn op dit moment qua omvang behoorlijk maar als deze op de lange termijn omringt worden door bebouwing dan zal de kwaliteit alleen maar afnemen en kan gesteld worden dat de staat van instandhouding in Almere Poort verslechterend is.

	huidige situatie	Toekomstige situatie
landelijke verspreiding		onbekend
Regionale verspreiding		ongunstig
Populatieomvang	stabiel	verslechterend
kwaliteit leefgebied	redelijk	verslechterend
toekomstperspectief		verslechterend

5.2. Alternatieven afweging

Het bouwen van een woonwijk op zich is gunstig voor de rugstreeppad. Kaal open zand wordt door de soort sterk gewaardeerd. Het probleem ligt voor de rugstreeppad vooral bij het stoppen van de werkzaamheden omdat de vegetatie vervolgens verdicht en het open zand verdwijnt. Het stoppen met bouwen is daarmee ongunstiger voor de rugstreeppad dan het zorgvuldig omgaan met de soort tijdens het bouwen. Stoppen is dus een slecht alternatief.

Ook andere manieren van werken zijn minder gunstig voor de soort. Nu wordt actief gezocht naar dieren en over vrij korte afstand verplaatst indien nodig. Daarmee geven we de dieren de beste kans om zich binnen het gebied voort te planten en te verblijven.

5.3. Leiden de werkzaamheden in combinatie met de mitigerende maatregelen tot een verslechterende staat van instandhouding?

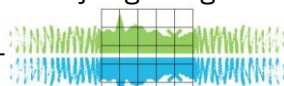
Nee, er kan zelf gesteld worden dat de werkzaamheden op zich gunstig zijn voor de staat van instandhouding. Het is eigenlijk op de lange termijn het stoppen van de bouwwerkzaamheden die de meeste aandacht vragen om de staat van instandhouding te garanderen.

5.4. Overig wettelijk kader

De rugstreeppad is een **habitatrichtlijnsoort**.

Het wettelijke belang waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd is derhalve:

- Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

De realisatie van Almere Poort draagt substantieel bij aan de woningbouwproductie in Nederland, en meer specifiek in de Noordvleugel van de randstad. Ook worden er een groot aantal arbeidsplaatsen gecreëerd door de realisatie van een bedrijventerrein van 100 hectare.

De verbodsbepalingen waarvoor een vergunning aangevraagd wordt is

- het opzettelijk verstoren
- Dieren of planten onder zich te hebben of vervoeren anders dan voor verkoop

